

Nou voert Trump Europees economisch beleid en is dat ook weer niet goed!

Door [Paul Frentrop](#) - 15 april 2025
Geplaatst in [Tariefmuren](#) - [Vrijhandel](#)

Lang geleden zat ik eens aan tafel met een aantal zakenlieden onder wie een directeur van een grote Amerikaanse aluminiumproducent. Die vertelde dat hij problemen had gehad met hun dochterbedrijf in Mexico: *'environmental issues'*. Deze schenen onoplosbaar.

Totdat hij bijna de helft van de aandelen in de Mexicaanse dochter tegen een schappelijk prijsje verkocht aan een lokale ondernemer. Dat betekende een klein boekverlies, maar toen waren er geen *'environmental issues'* meer. De fabriek kon blijven exporteren.

Hahaha. De andere disgenoten knikten instemmend. Dat is de praktijk. Zo werkt de wereld.

Een theorie uit 1786

Daarnaast bestaan er theorieën. Zoals de theorie dat vrijhandel goed is voor iedereen. Deze theorie is geformuleerd door David Ricardo, die als 11-jarige jongen door zijn vader vanuit Londen naar Nederland werd gestuurd om hier de taal te leren en drie jaar later in 1786 aan het werk ging als handelaar in effecten op de Londense beurs.

Hij zou geïnspireerd raken door het boek van Adam Smith *'The Wealth of Nations'*, dat ook nog een band met Nederland heeft. Smith droeg de vierde editie van zijn meesterwerk - in 1786 - namelijk op aan Henry Hope, een in Amsterdam werkzame bankier, die zo rijk was geworden door het verkopen van staatsleningen dat hij aan de rand van Haarlem in datzelfde jaar 1786 een prachtig landhuis liet

Nou voert Trump Europees economisch beleid en is dat ook weer niet goed!

bouwen. Dat landhuis is nu de ruim bemeten zetel van de Provinciale Staten van Noord-Holland. Zo werkt de wereld.

De 'wet van Ricardo' sloot destijds goed aan bij de belangen van Britse industriëlen. In Engeland begon eind 18de eeuw de industriële revolutie en men wilde zijn producten in de hele wereld verkopen. De theorie werkt echter niet. Dat wist Ricardo zelf ook. Zijn redenering over de voordelen van vrijhandel ging alleen op als er geen vrij verkeer van kapitaal zou bestaan én geen arbeidsmigratie. En in de echte wereld bestaan die wel. Ook spelen er andere factoren. Zoals in Mexico. Daarom is in de echte wereld vrijhandel niet goed voor iedereen.

Het is in deze tijden waarin iedereen meent te weten dat importheffingen ons allemaal armer zouden maken, goed te bedenken dat de Europese Unie er juist is gekomen om vrijhandel tegen te gaan.

Europa, Philips en vrijhandel

Vijftig jaar geleden maakte Toyota betere en goedkopere auto's dan Fiat of Peugeot. Sony maakte betere en goedkopere elektronische apparatuur dan Philips. En Procter & Gamble kon op basis van zijn enorme Amerikaanse thuismarkt in Europa wasmiddelen goedkoper aanbieden dan Unilever.

Europa leed aan Eurosclerosis. Niks lukte hier meer. Philips maakte zulke zware tijden door dat de eigenaren in 1982 voor het eerst iemand die geen lid van de familie Philips was tot 'president' van het concern benoemden. Ook in tegenstelling tot zijn voorgangers trad Wisse Dekker regelmatig op in de media, waarbij hij niet moe werd te wijzen op het Japanse gevaar.

Samen met Pehr Gyllenhammar, destijds de baas van Volvo, en Umberto Agnelli, de eigenaar van Fiat, richtte Dekker in 1983 de *European Round Table of Industrialists* (ERT) op. Deze lobbygroep wilde bereiken dat er in Europa één grote vrije interne markt zou komen, net zoals in de Verenigde Staten, en dat die 'eigen' markt dan met importheffingen zou worden afgeschermd van Japanse en Amerikaanse concurrentie. Dat lukte wonderwel.

Grote bedrijven stuurden Europese eenwording

In november 1984 presenteerde Wisse Dekker in Brussel het plan '*Europe 1990: An Agenda for Action*'. In januari 1985 presenteerde de net benoemde Europese Commissie onder leiding van Jacques Delors dit plan aan het Europese Parlement. In juni 1985 had de Europese Commissie zijn notitie '*Completing the Single Market*' gereed en in februari 1986 tekenden de twaalf toenmalige lidstaten de Europese Akte, die op 1 juli 1987 in werking trad. Dat verdrag zou de wetten van de lidstaten verder harmoniseren en de barrières tussen lidstaten op het gebied van handel en het vrije verkeer van personen opheffen. Unilever ging intussen in de aanval en nam in 1987 het Amerikaanse Chesebrough-Pond's over.

Eind 1989, na de val van de Berlijnse muur, lieten de aandelenmarkten nog zien dat beleggers

Nou voert Trump Europees economisch beleid en is dat ook weer niet goed!

toekomstige winsten niet in Europa verwachtten. De beurswaarde van alle Japanse aandelen bedroeg toen 45% van het wereldwijde totaal. De Amerikaanse aandelenmarkt stond toen op de tweede plaats met 33% en het Verenigd Koninkrijk op plaats drie met 9%. Europa telde niet mee.

Toen kwam de EU tot stand. Op basis van de Europese Akte van 1987 werd het Verdrag betreffende de Europese Unie op 7 februari 1992 in Maastricht ondertekend. De twaalf lidstaten toeverden de Europese Gemeenschap daarmee om in de Unie die de industriëlen van de Ronde Tafel voor ogen had gestaan. Vrijhandel van binnen. Tariefmuren aan de buitenkant.

Japanse importen werden aan banden gelegd en Europese bedrijven stortten zich in navolging van Unilever op overnames in de Verenigde Staten. Japanse aandelenkoersen daalden.

Frans beleid en Bill Clinton

In Parijs glimlachte men tevreden. Frankrijk is namelijk altijd een tegenstander van vrijhandel geweest. Frankrijk heeft altijd al het motto van Donald Trump gehanteerd: Frankrijk eerst. Franse bedrijven moesten met steun van de staat nationale kampioenen worden die de wereld zouden veroveren. Franse bedrijven, boeren en andere kiezers werden afgeschermd van de wereldmarkt met importheffingen. Dat Franse beleid was nu Europees beleid.

Maar in december 2001 werd China toegelaten tot de Wereld Handels Organisatie. Dat dankten de Chinezen aan Bill Clinton. Lang hadden de Amerikanen hun veto uitgesproken tegen vrijhandel met het dictatoriale China. Van de islamitische Oeigoeren had toen niemand nog gehoord, maar het droeve lot van de boeddhistische Tibetanen trok destijds wel de aandacht. Net als de Sovjet-Unie moest China eerste het communisme afzweren en democratisch worden voor het mee mocht doen, vonden de Verenigde Staten sinds de Koreaanse oorlog. Maar de altijd optimistische Bill Clinton zag dat anders. Als we de Chinezen mee laten doen, worden ze rijker en schaffen ze vanzelf het communisme af was zijn boodschap, die gretig gehoor vond bij zakenlieden die uitrekenden hoeveel omzet het op zou leveren als een miljard Chinezen hun spullen zouden kopen.

Industriële voortrekkers

Inmiddels weet iedere ondernemer die een nieuwe machine nodig heeft dat een Chinese leverancier waarschijnlijk de beste levert tegen de laagste prijs. In de 19de eeuw begon in Engeland de industriële revolutie. In de twintigste eeuw waren Duitsland en de Verenigde Staten de industriële reuzen. In de 21ste eeuw is China nu koploper. Dus nu heeft China baat bij vrijhandel.

Terugblikkend heeft het lobbywerk van Gyllenhammar, Dekker en Agnelli er niet toe geleid dat de Europese economie sterker is geworden. Integendeel. Volvo is inmiddels een Chinees bedrijf. Wat van Philips nog resteert, maakt medische apparaten in de Verenigde Staten en heeft de familie Agnelli als grootaandeelhouder. De Europese Unie is een gigantische wetgevende bureaucratie geworden, die

Nou voert Trump Europees economisch beleid en is dat ook weer niet goed!

iedere crisis aangrijpt om zijn werkingsgebied uit te breiden en zetelt in Brussel in paleizen nog groter dan dat van de Provinciale Staten van Noord-Holland aan de Haarlemmerhout. China is nog steeds een communistische dictatuur.

Handelwijze Trump is niet zo vreemd

Ook de Amerikaanse industrie heeft veel terrein verloren, maar eind vorig jaar was het gewicht van alle aandelen aan Amerikaanse beurzen toch goed voor meer dan 70 procent van het wereldtotaal. Blijkbaar heeft de wereld nog vertrouwen in de economische kracht van de Verenigde Staten. In dat kader is het niet zo vreemd dat Donald Trump die nog sterke positie wil gebruiken om achter tariefmuren de eigen industrie weer op te peppen. Net zoals Europa op aandrang van Wisse Dekker en zijn collega's al vijftig jaar lang probeert te doen.

***[Paul Frentrop](#)** was achtereenvolgens journalist, bankier, ondernemer, pensioenbeheerder, hoogleraar en lid van de Eerste Kamer.*

***Wynia's Week** verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee? Kijk **[HIER](#)**. Hartelijk dank!*